

ชื่อเรื่อง การศึกษารูปแบบกิจกรรมและการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตาม
ศักยภาพ
ของบ้านกู่กาสิงห์ ตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
ผู้วิจัย นายอำภา แสงงาม และคณะ
หน่วยงานสนับสนุน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)

บทคัดย่อ

การศึกษารูปแบบกิจกรรมและการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่เหมาะสมตามศักยภาพ
ของชาวบ้านกู่กาสิงห์ ตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อ
ศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยว และกิจกรรมทางสังคมวัฒนธรรมที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นกิจกรรม
เสริมศักยภาพการท่องเที่ยวได้ สองเพื่อศึกษารูปแบบกิจกรรมและการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสม
กับศักยภาพของชาวบ้านกู่กาสิงห์ และเพื่อศึกษาเส้นทางเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว ระดับ
หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับภาคอีสาน ที่สามารถนำมาเสริมศักยภาพการท่องเที่ยว
ของบ้านกู่กาสิงห์ได้ ผลการศึกษาพบว่า

บ้านกู่กาสิงห์มีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากคือ กู่กาสิงห์ กู่โพนวิญ กู่โพนระฆัง ถนน
ภูเขา สระแก โพนซิ่นก หุ่นกลาร้องไห้ ส่วนกิจกรรมทางสังคมวัฒนธรรมที่สามารถนำมา
พัฒนาเป็นกิจกรรมเสริมศักยภาพการท่องเที่ยว ได้แก่ งานบุญบั้งไฟ งานสงฆ์บูชาเทพ งาน
ลอยกระทง งานท่องเที่ยวเชิงการเกษตรโครงการ “กินช้างทุ่งนุ่งผ้าไหม” เป็นต้น กิจกรรมทาง
สังคม ได้แก่ ชมรมมัลลเทศก์น้อย สวนเกษตรทฤษฎีใหม่ การผลิตผ้าไหมพื้นเมืองของกลุ่ม
แม่บ้าน สวนเกษตรทฤษฎีใหม่ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน กลุ่มโรงสีผลิตข้าวกล้อง การตัดลาย
กระดาษพื้นบ้าน นักรรณกรรมพื้นบ้าน กลุ่มแม่บ้านจัดทำอาหาร หมูสู่ขวัญ แม่บ้านจัดทำ
เครื่องบายศรี นักดนตรีพื้นเมือง การฟ้อนรำบุญบั้งไฟทุกปี นักร้องหมอลำในชุมชน เป็นต้น

ในด้านรูปแบบกิจกรรมและการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพ
ชุมชนพบว่า มี ๓ รูปแบบคือ ๑. นักท่องเที่ยวชาวจีนที่ต้องการมาศึกษาและเที่ยวตามอรัยาศัย
และไม่มีกิจกรรมรองรับ ๒. การเข้ามาทัศนศึกษาดูงาน ได้แก่ กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่เข้ามาชม
โบราณสถาน หรือกลุ่มแม่บ้านที่เข้ามาศึกษาดูงาน ที่ศูนย์ผ้าไหมแล้วจึงไปชมโบราณสถาน
๓. การพักค้างคืน มี ๒ รูปแบบคือ สำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไป มีกิจกรรมการต้อนรับ
นักท่องเที่ยว การนำชมโบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ สวนเกษตรทฤษฎีใหม่ กินข้าวพาสและชม
การแสดงทางศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เวทีหน้าปรางค์กู่กาสิงห์ แล้วเข้าพักโฮมสเตย์ ดั้นดอนเข้า
ทำบุญตักบาตร แล้วจึงเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ ส่วนสำหรับนักเรียนนักศึกษาที่มาเข้าค่าย

ทักษะชีวิตสืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้าน จะมีฐานเรียนรู้คือ ฐานผ้าไหมงาม ฐานพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน ฐานสวนเกษตรทฤษฎีใหม่ ฐานโบราณสถาน ฐานศาลาขจรคาศพพื้นบ้าน และฐานวรรณกรรม ซึ่งจะเน้นให้ผู้เข้าเรียนรู้ได้สัมผัสและซึมซับกับภูมิปัญญาพื้นบ้านโดยตรง

ในด้านการจัดการท่องเที่ยวมีแนวคิดว่า “การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ทำให้เกิดการ พัฒนา ส่งเสริม สืบทอด เผยแพร่ประเพณีวัฒนธรรมพื้นบ้าน” โดยการมีส่วนร่วมของคนใน ชุมชน และมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม ซึ่งการจัดการท่องเที่ยวมี ๒ รูปแบบคือ รูปแบบเป็นทางการโดยเทศบาลเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน ซึ่งจะใช้กับงานท่องเที่ยว ประจำปี ส่วนรูปแบบการจัดการตามศักยภาพชุมชน จะดำเนินการโดยชมรมส่งเสริมการ ท่องเที่ยวตำบลกู่กาสิงห์ ซึ่งจะมีผู้ประสานงานไปบอกกล่าวให้ผู้รับผู้รับผิดชอบ ทำงานนั้นให้ เสร็จตามกำหนดเวลา

ในส่วนเส้นทางเครือข่ายท่องเที่ยว พบว่าได้จัดสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวขึ้นในพื้นที่ คือ บ้านค้อค้อน ซึ่งมีผู้ใหญ่บ้านและองค์การบริหารส่วนตำบลกู่กาสิงห์ คูแด้ว บ้านเมืองบัว ซึ่งมี องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดูแล และที่บ้านกู่กาสิงห์มีเทศบาลและชมรมส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเป็นผู้ดูแล ส่วนเส้นทางเชื่อมโยงพบว่า ในหมู่บ้านมีทั้งเส้นทางท่องเที่ยวทาง ประวัติศาสตร์ และเส้นทางชมวิถีชีวิตชุมชน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับเส้นทางระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับอนุภูมิภาคของภาคอีสาน โดยเฉพาะเส้นทางของจังหวัดร้อยเอ็ด สามารถเป็นประตูอินโดจีนได้